

بررسی کیفیت زندگی در بافت فرسوده شهری با هویت تاریخی (محل دباغان و حلاجان شهر قزوین)

فاطمه اسداله شریفی*

مهندسی شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه پیام نور مرکز قزوین، قزوین، ایران

چکیده و خلاصه

رشد سریع شهرها در چند دهه اخیر، سبب بی‌توجهی به بافت‌های قدیمی شده است و کیفیت زندگی در این بافت‌ها تنزل پیدا کرده و رو به فرسوده شدن رفته است. کیفیت زندگی مفهومی چند بعدی است که تأثیرات به‌سزایی بر زندگی ساکنان محدوده سکونتی دارد که مهم‌ترین تأثیر، رضایت‌مندی ساکنان از سکونت در این بافت‌ها است. به واسطه بحران کیفیت که در حال حاضر بیشتر بافت‌های شهری در ایران با آن مواجه‌اند، مبحث کیفیت از لحاظ عملی از مباحث بنیادین در برخورد با بافت فرسوده شهری است. نوسازی بافت‌های فرسوده شهری با توجه به اهمیت آن در ارتقاء کیفیت زندگی ساکنان شهر و باز تولید ارزش‌های اقتصادی برای پیشبرد اهداف توسعه‌ای جامعه، توجه مدیران و پژوهش‌گران عرصه شهری را به خود جلب کرده است. این پژوهش در راستای بررسی و ارتقاء کیفیت زندگی ساکنان در بافت فرسوده شهری است که با استفاده از روش تحلیلی سوات به ارزیابی محدوده مورد مطالعه، دباغان و حلاجان پرداخته شده است. نتایج به دست آمده حاکی از آن است که افراد ساکن در محله اولویت‌های مربوط به کیفیت پایین زندگی را مسائلی چون شاخصه‌های کالبدی، اجتماعی و زیست محیطی می‌دانند که بی‌توجهی به این عوامل در بافت، فرسودگی را به دنبال دارد. در واقع با نگاه ویژه به این شاخص‌ها می‌توان به هدف مورد نظر که ارتقاء کالبدی بافت مورد مداخله است دست یافت و سرزندگی و رضایت را به ساکنان محله بازگرداند.

واژه‌های کلیدی: فرسودگی، بافت فرسوده، عوامل فرسودگی، کیفیت و کیفیت زندگی، محله دباغان و حلاجان شهر قزوین

۱. مقدمه

شهرها نیروی محرک رشد اقتصادی، تأمین اشتغال و خدمات مختلف و امید بخش ارتقاء کیفیت زندگی است که رشد سریع شهرها و افزایش محله‌های پرآزدحام و فقیرنشین می‌تواند محیط شهری را تحت تأثیر قرار دهد. شهرها وقتی از پویایی برخوردارند که توسعه خردمندانه آن، کیفیت زندگی را در جهات گوناگون مورد توجه قرار دهد. یکی از موارد مهم در بررسی کیفیت زندگی شهر، بافت فرسوده است که شهروندان کاهش کیفیت محیط شهری در بافت‌های فرسوده شهری را در نابه سامانی شرایط کالبدی و فیزیکی بافت جستجو می‌کنند [۱]. به طور معمول این بافت‌ها در داخل حریم و محدوده شهری شکل گرفته‌اند و بر همین اساس، بر سایر اجزا و نواحی شهری تأثیر گذار است. از این رو فهم و درک مفهوم کیفیت محیط و شناخت عناصر و اجزای آن برای ارتقاء محیط شهری ضروری به نظر می‌رسد و برنامه‌ریزی شهری

* Email: pariasharifi71@gmail.com

کارشناسی رشته مهندسی شهرسازی از دانشگاه پیام نور قزوین